

Oro kokybės tyrimų, atliktų prie neasfaltuotų gatvių 2013-2014 m., apibendrinimas

Atsižvelgdama į gyventojų skundus Aplinkos apsaugos agentūra 2013–2014 m., atliko oro kokybės tyrimus šalia neasfaltuotų gatvių Vilniuje, Obeliuose (Rokiškio raj.) ir Garliavoje (Kauno raj.). Matavimai atlikti naudojant mobilią laboratoriją, kurioje sumontuoti automatiniai teršalų koncentracijų matavimo prietaisai. Matuoti teršalai: kietosios dalelės (KD₁₀ ir KD_{2,5}), azoto dioksidas (NO₂), sieros dioksidas (SO₂), anglies monoksidas (CO), ozonas (O₃). Tyrimai visose vietose buvo atlikti šiltuoju metų laiku, ilgesnį laiką vyraujant nepalankioms teršalų išsisklaidymui meteorologinėms sąlygoms (orai be lietaus, silpnas vėjas). Kiekvieno tyrimo trukmė – 26-29 valandos. Iš gautų matavimo duomenų paskaičiuoti oro kokybės rodikliai palyginti su Europos Sąjungos ir Lietuvos teisės aktais patvirtintomis normomis.

Tyrimų rezultatai rodo, kad šiltuoju metų laiku, esant sausai neasfaltuotai kelio dangai dėl transporto priemonių eismo, ženkliai padidėja oro užterštumas kietosiomis dalelėmis KD₁₀. Maksimali 1 val. šio teršalo koncentracija visais atvejais buvo išmatuota esant intensyviausiam transporto priemonių eismui ar padidėjus sunkiųjų automobilių srautui tyrimo vietoje. Visais tirtais atvejais, vidutinė paros KD₁₀ koncentracija viršijo ribinę vertę (50 µg/m³) daugiau nei 2 kartus (žr. lentelėje). Šio teršalo koncentracija, išmatuota tuo pačiu metu miestuose prie asfaltuotų gatvių, buvo žymiai mažesnė.

Tyrimo vieta	Tyrimo data	Automobilių skaičius per parą (vnt.)/ iš jų sunkiojo transporto (%)	Vidutinė slenkanti paros KD ₁₀ koncentracija, µg/m ³
Varnės g., Vilnius	2013 m. rugpjūčio 26–27 d.	600/3	153–180
Dirbtuvių g., Obeliai, Rokiškio raj.	2014 m. rugpjūčio 5–6 d.	156/37	128–146
Sodų g., Garliava, Kauno raj.	2014 m. rugsėjo 8–9 d.	426/9	215–229

Kitų matuotų teršalų koncentracijos nei vienoje tyrimų vietoje neviršijo nustatytų normų.

Didelė tikimybė, kad miestuose ir gyvenvietėse šalia neasfaltuotų gatvių, gali būti viršyta ES ir Lietuvos teisės aktuose nustatyta kietųjų dalelių aplinkos ore norma – vidutinė paros KD₁₀ koncentracija (50 µg/m³) negali būti viršyta daugiau kaip 35 dienas per metus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aplinkos oro apsaugos įstatymo (Žin., 1999, Nr. 98-2813, 2010, Nr. 54-2648) 4 straipsnio nuostatomis, savivaldybės vykdomoji institucija turi imtis reikiamų priemonių, kad ribinės aplinkos oro užterštumo vertės nebūtų viršytos.

Rekomenduojamos priemonės, siekiant sumažinti oro užterštumą kietosiomis dalelėmis prie neasfaltuotų gatvių:

1. Gatvių asfaltavimas (ilgalaikė priemonė);
2. Gatvių laistymas (trumpalaikė priemonė);
3. Sunkiųjų transporto eismo ribojimas arba uždraudimas;
4. Greičio ribojimas iki 30 km/h.